

Uitslag verkiezingen 2025 en mogelijke gevolgen voor de aftoppingsgrens

4-11-2025 | Door Kees van Oostwaard werkzaam bij
Fiscale Zaken Athora

Met de verkiezingen voor de Tweede Kamer net achter de rug, lijkt het interessant om te bekijken wat de diverse politieke partijen die kans maken op regeringsdeelname, in hun partijprogramma's hebben staan over de zogenoemde aftoppingsgrens.

In dit artikel ga ik me niet wagen aan voorspellingen of kansberekeningen van coalities. Doel is wel om inzichtelijk te krijgen wat mogelijke coalities voor gevolgen kunnen hebben voor de aftoppingsgrens.

Inleiding

In de pers worden met name twee mogelijke coalities genoemd (met alle haken en ogen die daarbij horen)¹:

- a. D66, CDA, VVD en GroenLinks-PvdA
- b. D66, CDA, VVD en JA21

Het onderwerp heeft bij het grote publiek weinig tot geen aandacht gekregen, maar zeker bij de CPB-doorrekeningen kwam de aftoppingsgrens nadrukkelijk in beeld.

Aftoppingsgrens

De aftoppingsgrens staat nu ruim tien jaar in de wet. De aftoppingsgrens is het maximale bruto jaarsalaris waarover pensioen en lijfrente fiscaal gefaciliteerd mag worden opgebouwd. In 2025 ligt deze grens op € 137.800. Dit is hetzelfde bedrag als in 2024 en blijft ook gelijk in 2026. Dit komt door een aangenomen amendement bij het Belastingplan 2025 dat als doel had de giftenaftrek in de winstbelasting (venootschapsbelasting) in stand te houden en bovendien de periodieke giftenaftrek in

¹ Waarmee niet is gezegd dat dit de enige mogelijkheden zijn.

de inkomstenbelasting te verruimen. Een onderbouwing van deze bevrozing ontbrak volledig. Het leek een puur budgettaire aangelegenheid.

Plannen per partij

Hieronder een overzicht van de plannen met de aftoppingsgrens per partij.² Daarbij moet bedacht worden in een verkiezingsprogramma niets vermeld kan staan, maar dat gegevens zijn aangeleverd bij het CPB waarin wel concrete(re) plannen staan. Dat maakt het in voorkomende gevallen lastig het overzicht concreet te maken.

² Op volgorde van aantal zetels

D66

In het verkiezingsprogramma van D66³ is het onderwerp pensioen wel terug te vinden, maar het onderwerp aftoppingsgrens komt daar niet in voor.

Volgens het CPB⁴ wil D66 keuzemogelijkheid toevoegen aan het pensioenstelsel.

Dat moet dan op de volgende drie manieren:

- het wordt toegestaan om enkele jaren geen pensioen op te bouwen,
- om over het inkomen hoger dan 75.000 euro (ongeveer anderhalf keer modaal) geen pensioen op te bouwen, en
- om later met pensioen te gaan.

Het plan vergroot de ruimte voor eigen invulling van pensioenopbouw. Tegelijkertijd vermindert de stapeling van keuzemogelijkheden de solidariteit van het pensioenstelsel en het minimale pensioenresultaat. En de aftoppingsgrens komt wel degelijk in de plannen voor zo blijkt uit de CPB-doorrekening: pensioenpremies zijn alleen nog aftrekbaar tot een inkomen van € 105.000 euro (ruim twee keer modaal).

VVD

Net als D66 noemt de VVD de aftoppingsgrens niet in het verkiezingsprogramma⁵. Uit de publicatie van het CPB⁶ blijkt dat de VVD ook naar een keuzemodel wil gaan. Het moet mogelijk zijn om enkele jaren geen pensioen op te bouwen en *“om over het inkomen hoger dan 60.000 euro (tussen modaal en anderhalf keer modaal) geen pensioen op te bouwen”*. Met die grens wordt blijkbaar een beperking van het bedrag bedoeld waarboven geen verplichte pensioenopbouw hoeft plaats te vinden. Uit de CPB-tekst blijkt geen beperking van de aftoppingsgrens. Wel wil de VVD (terug) naar een koppeling van de pensioenleeftijd aan de levensverwachting van één-op-één (nu twee-op-drie).

GroenLinks-PvdA

In het verkiezingsprogramma van GroenLinks-PvdA⁷ zijn de plannen voor pensioen als het gaat om de aftoppingsgrens niet concreet. Dat is anders in de publicatie van

het CPB⁸. Daarin wordt een aftoppingsgrens van € 90.000 genoemd. Evenals een pensioenplicht tot een inkomen van € 90.000 (bijna twee keer modaal).

CDA

Het CDA gaat in haar verkiezingsprogramma⁹ uitgebreid in op het onderwerp pensioen maar gaat niet in op het eventueel aanpassen van de aftoppingsgrens. Ook in de CPB-publicatie¹⁰ wordt niet gerept over de aftoppingsgrens.

JA21

Bij JA21 staat de aftoppingsgrens ook niet vermeld in het verkiezingsprogramma¹¹. En ook in de CPB-publicatie¹² komt deze term niet voor. Maar de aftoppingsgrens staat er in andere bewoordingen wel degelijk in. De grens komt in de doorgerekende plannen te liggen bij € 72.000 (anderhalf keer modaal). Daarnaast wordt het in de plannen van JA21 toegestaan om over het inkomen tussen 60.000 euro en 72.000 euro geen pensioen op te bouwen. Dit betreft derhalve de verplichte pensioenopbouw. Net als de VVD wil JA21 de koppeling van de pensioenleeftijd aan de levensverwachting laten stijgen van twee-op-drie naar één-op-één.

Samengevat

Samengevat zien de voorstellen voor de vijf genoemde partijen er als volgt uit:

Partij	aftoppingsgrens
D66	Verlaging naar € 105.000
VVD	Geen wijziging
GroenLinks-PvdA	Verlaging naar € 90.000
CDA	Geen wijziging
JA21	Verlaging naar € 72.000

³ 'Het kan wél Verkiezingsprogramma 2025-2030'

⁴ Centraal Planbureau, 'Keuzes in kaart 2027 - 2030' 10 oktober 2025, hoofdstuk 5

⁵ 'Sterker uit de storm. Keuzes voor een nieuwe tijd met vrijheid, veiligheid en groei'

⁶ Centraal Planbureau, 'Keuzes in kaart 2027 - 2030', 10 oktober 2025, hoofdstuk 3

⁷ 'Een nieuwe start voor Nederland, Verkiezingsprogramma 2025

⁸ Centraal Planbureau, 'Keuzes in kaart 2027 - 2030', 10 oktober 2025, hoofdstuk 2

⁹ 'Bouwen op vertrouwen. Onze keuzes voor een fatsoenlijk land.'

¹⁰ Centraal Planbureau, 'Keuzes in kaart 2027 - 2030', 10 oktober 2025, hoofdstuk 7

¹¹ 'De Juiste Aanpak voor Nederland'

¹² Centraal Planbureau, 'Keuzes in kaart 2027 - 2030', 10 oktober 2025, hoofdstuk 11

Conclusie

Nu zal de aftoppingsgrens geen groot issue zijn in de onderhandelingen over een nieuw kabinet - Nederland staat voor grotere problemen - maar de partijen liggen op dit specifieke onderdeel best ver uit elkaar. Van € 137.800 naar bijna een halvering is een fors verschil. Zo'n halvering zal voor veel personen een forse daling van de pensioenopbouw betekenen.

Wat wel speelt is dat een discussie over de aftoppingsgrens niet helpt bij de acceptatie van de Wet toekomst pensioenen. Maar het grootste gevaar schuilt in het feit dat in de waan van de dag puur budgettair zaken worden uitgeruild zonder de verstrekkende gevolgen in de (soms verre) toekomst te overzien. Van politici mag worden verwacht dat ze verder kijken dan de eerstkomende peiling of verkiezingen. Dat blijkt knap lastig.

Kijken we naar een eventuele coalitie van D66, CDA, VVD en GroenLinks-PvdA dan blijken twee partijen geen wijziging te beogen en twee andere partijen wel een verlaging van de aftoppingsgrens te beogen, met als ondergrens € 90.000. Bij de andere genoemde coalitie - van D66, CDA, VVD en JA21 - zijn er eveneens twee partijen die geen wijziging hebben voorzien en twee partijen wel. Maar de ondergrens ligt dan lager, namelijk € 72.000.

Dit alles zegt uiteraard weinig over de uitkomst op dit onderwerp.

Slotopmerkingen

De aftoppingsgrens is begrijpelijkerwijs geen issue geweest tijdens de Tweede Kamerverkiezingen. Een deel van de politieke partijen heeft dit element wel ingezet om haar plannen te laten doorrekenen door het CPB. Het is aan de pensioensector om ontwikkelingen rondom de aftoppingsgrens nauwgezet in de gaten te houden en tijdig in actie te komen tegen een verlaging. De gevolgen voor deelnemers zijn namelijk verstrekkend.

FA